

خبر ادبی

باز هم «خاله سوسکه» سوژه شد

نویسنده کتاب «در بچه‌ای به ساختارشناسی افسانه-متل بز زنگوله‌پا» این بار به سراغ «خاله سوسکه» رفته و بنا دارد این افسانه فولکلوریک را مورد بررسی قرار دهد.
به گزارش خبرنگار ایسنا، روح‌الله پورعمرانی در یکی از تازه‌ترین آثار پژوهشی خود بنا دارد افسانه-متل «خاله سوسکه» را به لحاظ جامعه‌شناسی بررسی کند و «همسرگزینی» توسط زنان را محور اصلی این پژوهش قرار دهد.
او اظهار کرد: حق انتخاب همسر و شریک زندگی توسط زنان در زمره مقولاتی است که حتی جامعه فعلی ما هم روی خوشی به آن نشان نمی‌دهد. ولی در طول این افسانه بارها و بارها شاهدیم که «خاله سوسکه» خطاب به افراد مختلف می‌گوید: «می‌روم بر همدون، شو کنم بر رضون». اگر چه این خواسته او در میان حوادث داستان گم می‌شود، ولی در نهایت او انتخاب‌گر شریک زندگی خود است. پورعمرانی تصریح کرد: خود من در داستان‌ها، به شخصه به غیر از ازدواج «تهمینه و رستم» که در «شاهنامه» فردوسی آمده است، در این زمینه زنی را تا این اندازه مختار ندیده‌ام.

بنابراین درصددم با نگاه جامعه‌شناختی به سراغ این اثر فولکلوریک بروم و موضوع «همسرگزینی» را دستمایه کارم قرار دهم.

او پیش‌تر کتاب «در بچه‌ای به ساختارشناسی افسانه-متل بز زنگوله‌پا» را نوشته است. این اثر که توسط انتشارات تیرگان منتشر شده، به گفته نویسنده، به زودی به چاپ دوم می‌رسد. «روجا» دیوان اشعار مازندرانی نیما یوشیج از تازه‌های پژوهشی این محقق ادبی است که بناست توسط نشر سانس نوین که در زمینه تاریخ و فرهنگ ادبیات مازندران در تهران فعال است راهی بازار شود.

پورعمرانی گفت: نیما یوشیج دارای دفتر شعری به نام «روجا» است که ۴۵۶ رباعی مازندرانی را با لهجه نور و کجور دربرمی‌گیرد. خوانش این دیوان که به لهجه مازندرانی سروده شده برای اغلب مازندرانی‌ها هم سخت است چه رسد به دیگران. بنابراین من با آواشناسی و برگردان فارسی امکان خوانش این دیوان را برای مخاطبان بیش‌تری فراهم کرده‌ام. بنا به گفته روح‌الله پورعمرانی، اغلب اشعار این دیوان طبیعت‌گرا، عاشقانه و با دارای مضامین اجتماعی و فلسفی هستند.

○○○

«آفریده‌ی عشق و مرگ»، داستان دو انسان در فراسوی هر مد و مرز

کتاب «آفریده‌ی عشق و مرگ» نوشته گابریله ایبوت است که توسط شادی ابراهیمی ترجمه شده است. به گزارش ایلنا، کتاب «آفریده‌ی عشق و مرگ» با عقد قرارداد با نویسنده اثر و خرید حق انتشار ترجمه فارسی آن در ایران، توسط این نشر افق منتشر شده است. این کتاب صد و دهمین عنوان ادبیات امروز است.
عناوین فصل‌های این رمان، به نام ۴ جهت اصلی جغرافیایی هستند و به ترتیب عبارت‌اند از: شرق، شمال، غرب، جنوب.
گابریله ایبوت متولد ۱۹۵۵ در سوئیس است و از نویسندگان معاصر آلمانی زبان است. ایبوت «آفریده‌ی عشق و مرگ» را در سال ۲۰۰۳ نوشته است.

نغمه

رابعه بلخی

عشق او باز اندر آوردم به بند
کوشش بسیار نامد سودمند

عشق دریایی کرانه ناپدید
کی توان کردن شنا ای هوشمند

عشق را خواهی که تا پایان بری
بس بیاید ساخت با هر ناپسند

زشت باید دید و انگارید خوب
زهر باید خورد و انگارید قند

توسنی کردم ندانستم همی
کز کشیدن سخت تر گردد کمند

۹۹ ادبیات نوجوان ۹۹

نگاهی به زندگی و آثار "رابعه بلخی"

اولین زن شاعر ایران زمین

شکیده از مهلکه نجات می‌دهد.
در روایت عطار، رابعه روزی در راه با رودکی که عازم بخارا بوده دیدار می‌کند. رودکی شیفته توانایی رابعه در سرودن شعر می‌شود و او را تحسین می‌کند و با او به صحبت و مشاعره می‌نشیند.

رابعه ظاهراً نخستین زن شاعر در تاریخ ادبیات خراسان بزرگ می‌باشد که شعری از او به ثبت رسیده

نقل شده چون ابوسعید ابوالخیر داستان زندگی اورا شنید فرمود:
من این جانب رسیدم و از حال دختر کعب پرسیدم که عارف بوده است یا عاشق؟ جواب دادند اشعاری که بر زبان او جاری بوده دلیل این است که در عشق مجازی، ایجاد اینقدر سوز و گداز ممکن نیست، در شعر او هزل اصلاً وجود ندارد بلکه در همه جا او ذات قدیم (چل شأنه) را خطاب کرده است.

از رابعه جز هفت (به روایتی یازده) غزل و قطعه در دست نیست. ظاهراً تمامی اشعار وی بدست برادرش حارث معدوم گردیده و الباقی در گذر زمان از بین رفته است. اما لقیل اشعار بازمانده از وی بیانگر ذوق سرشار وی و تسلط او بر سرایش شعر است. رابعه را مادر شعر پارسی خوانده‌اند. او بحور و اوزانی را وارد شعر پارسی نموده که تا پیش از آن کسی در آن اوزان شعر نمی‌سروده است.

هادی حکیمیان:

فرهنگ تهران کل ادبیات ایران را گرفته است

در این رمان بازسازی کنم. به واقع تعمد داشتیم که اگر واژه محلی مناسبی در اختیار ما هست از آن در رمان استفاده شود چون بسیاری از این واژه ها نه تنها بومی نیست بلکه ریشه در زبان کهن دری فارسی دارد و باید حفظ شود.

این نویسنده جوان در ادامه به مشکلات نویسندگان جوان غیر تهرانی اشاره کرد و گفت: مساله اصلی در ناکامی ادبیات بومی در ایران این است که فرهنگ بومی نتوانسته در کشور ما جایگاه خودش را پیدا کند و فرهنگ غالب تهرانی در همه جا خودش را نفوذ داده است.

مدت ۱۰ نوبت نیز آن را بازنویسی کردم. مدیر دفتر آفرینشهای ادبی حوزه هنری یزد در ادامه گفت: پایان‌نامه تحصیلی من در دوره کارشناسی ارشد با موضوع تحولات سیاسی و اجتماعی شهر یزد در دوره پهلوی تألیف شد و در کنار آن من یکسال نیز در مرکز اسناد کتابخانه مجلس شورای اسلامی در بخش «عرايض» به فهرست نویسی از نامه‌های بر جای مانده از این دوران مشغول بودم. در این مدت به این نتیجه رسیدم که در مورد بسیاری از حوادث تاریخی در کشور ما چیزی جز برخی اظهارنظرهای رسمی امروزه بر جای نمانده است اما بخش مهمی از تاریخ معاصر ما گفتگوهایی است که دهان به دهان چرخیده تا به ما برسد و برخی از آنها نیز در قالب نامه ها و نوشتارهای غیر رسمی بر جای مانده است که میتواند در رمان دستمایه خلق اثر قرار بگیرد. حکیمیان در ادامه به مساله واژگان بومی شهر یزد برای استفاده در رمان اشاره کرد و گفت: من سعی کردم برخی از اصطلاحات بومی شهر یزد را که در میان نسل امروز کاربرد کمتری دارد را

«مهدی طوسی»

رابعه دختر کعب قزدارى که به رابعه بلخی هم شناخته شده‌است، شاعر پارسی‌گوی نیمه نخست سده چهارم هجرى (۹۱۴–۹۴۳میلادی) است. پدرش کعب قزدارى، از عرهبهای کوچیده به خراسان و فرمانروای بلخ و سیستان و قندهار و بست بود. از تاریخ ولادت و مرگ رابعه اطلاعات درستی در دست نیست. آنچه قطعیبست آن است که او مدوره با سامانیان و رودکی بوده و به استناد گفتار عطار نیشابوری بر رودکی دیدار و مشاعره داشته است. زمان مرگ رابعه به احتمال قریب به یقین پیش از مرگ رودکی بوده است، بنابراین تاریخ مرگ او را می‌توان پیش از سال ۲۲۹ هجرى قمرى در نظر گرفت.

از تولد و دوران کودکی و نوجوانی رابعه اطلاعی در دست نیست. تنها مدرک مستند از زندگی رابعه، روایتی‌ست که عطار نیشابوری در

حکایت بیست و یکم کتاب الهی‌نامه خویش در بحر هُزج مسدّس محذوف، در چهارصد و اندی بیت آورده است. آنچه از این روایت برمی‌آید آنست که رابعه دختر کعب قزدارى، والی بلخ بوده و برادری بنام حارث داشته. کعب علاقه خاصی به رابعه داشته و در پرورش و تعلیم او کوشا بوده و به جهت توانایی‌های بی‌ظنیر او در هنر و فنون، او را با لقب زین‌العرب (زینت قوم عرب) خطاب می‌کرد. رابعه به استناد گفتار عطار، در سرودن شعر و

نویسنده رمان برج قحطی می‌گوید: مساله اصلی در ناکامی ادبیات بومی در ایران این است که فرهنگ بومی نتوانسته در کشور ما جایگاه خودش را پیدا کند و فرهنگ غالب تهرانی در همه جا خودش را نفوذ داده است.

به گزارش مهر، رمان برج قحطی تازه ترین رمان منتشر شده از هادی حکیمیان است که با موضوع انقلاب اسلامی در شهر یزد تألیف و از سوی موسسه فرهنگی شهرستان ادب روانه بازار شده است.

حکیمیان در گفتگو با مهر درباره این رمان به پیشینه‌ها مرحوم امیر حسین فردی برای تألیف آن اشاره کرد و گفت: در پاییز سال ۸۴ برای یک نشست نقد ادبی به حوزه هنری تهران آمده بودم که آقای فردی را دیدم و ایشان ایده جشنواره داستان انقلاب را برای من شرح داد. در آن دیدار آقای فردی به این مساله اشاره کرد که در تهران افراد زیادی برای نوشتن داستان با موضوع انقلاب وجود ندارد و خوب است که شهرستان‌ها نیز از ظرفیت ادبی خود برای خلق رمان با موضوع انقلاب استفاده کنند و در همین زمینه چون مجموعه داستانی از من را هم خوانده بودند و می‌دانستند که رشته درسی من تاریخ است، پیشنهاد کردند که رمانی با موضوع انقلاب اسلامی در یزد بنویسم.

وی افزود: ایده ایشان در ذهن من بود تا اینکه پس از دوره تحصیلی کارشناسی ارشد و در سال ۸۹ شروع به نوشتن رمان «برج قحطی» با موضوع انقلاب اسلامی در یزد کردم که حوادث و وقایع زیادی را هم دربر می‌گرفت و همین باعث شد که نوشتنش نزدیک به ۵ سال زمان ببرد و در این

نازها منتظر

پند کتاب تازه برای بچه‌ها منتشر شد

چند کتاب تازه برای کودکان و نوجوانان منتشر شد. به گزارش ایسنا، مجموعه داستان «هویج‌بستنی» نوشته فرهاد حسن‌زاده، رمان «جنايتکار اعتراف می‌کند» نوشته مهدی رجبی، رمان «فلورا و اولیس» نوشته کیت دی کامیلو با ترجمه کیوان عبیدی آشتیانی، رمان «آقای هنشاو عزیز» نوشته بورلی کلی‌بری با ترجمه پروین علی‌پور و «سرگذشت پزشکی در ایران» نوشته یاسر مالی و احسان رضایی کتاب‌هایی هستند که به تازگی در نشر افق به چاپ رسیده‌اند.

مجموعه داستان نوجوان «هویج‌بستنی» نوشته فرهاد حسن‌زاده با ۱۰ داستان از جمله: فیلم ترسناک، تعطیلات نوروزی در فرانسه و حومه، فقرا و رفقا و چندتا چیز کوچولو، بالنگ‌دراز عزیزم، اشرف مخلوقات در قبرستان دیجیتالی، حافظ آنلاین، مشترک مورد نظر غش کرده است! و دوست کیلویی چنده؟ همراه است. در یادداشت پشت جلد کتاب می‌خوانیم: «خیلی‌ها معتقدند هویج برای چشم مفید است. شاید هویج‌های پنهان در صفحه‌های این کتاب هم بینایی شما را تقویت کنند تا دور و برتان را بهتر ببینید و از کنار جاله جوله‌های روزگار بی تفاوت نگذرید.»

رمان نوجوان «جنايتکار اعتراف می‌کند» نوشته مهدی رجبی در ۱۳۹ صفحه، منتشر شده است.

بخشی از داستان: «همان شب برق آسانسور قطع شد. در تاریکی فقط چشم‌های‌شان را می‌دیدم. با پنجه‌های تیزشان به من حمله کردند و تمام صورت و دست‌هایم را خراشیدند. احساس می‌کردم سه چهار ساعت است توی آسانسور گیر کرده‌ام، اما وقتی همسایه‌ها مرا ببهوش از توی آسانسور بیرون آوردند، گفتند فقط سه دقیقه طول کشید تا در آسانسور را باز کنند.»

رمان «فلورا و اولیس» نوشته کیت دی‌کامیلو با ترجمه کیوان عبیدی آشتیانی که برنده مدال طلای نیوبری ۲۰۱۴ شده در ۲۵۹ صفحه، به چاپ رسیده است.

کیت دی‌کامیلو برای رمان «موش کوچولو» (ترجمه زنده‌یاد حسین ابراهیمی الوند) نیز برنده مدال طلای نیوبری شده است. یادداشت پشت جلد کتاب: «فلورای ده‌ساله از داستان‌های مادر نویسنده‌اش خوشش نمی‌آید. مادرش هم فکر می‌کند او دختری عجیب و غریب است. فلورا سنجابی را که حرف می‌زند و پرواز می‌کند از توی جاروبرقی همسایه نجات می‌دهد. حالا همه دست به دست هم داده‌اند تا سنجاب را از خانه بیرون کنند. اما فلورا مگر می‌گذارد کسی او را از سنجاب عزیزش جدا کنند؟ وقتی پدر و مادرش از هم جدا می‌شدند، کسی نظر او را نپرسید اما این بار همه چیز فرق می‌کند…»

رمان «آقای هنشاو عزیز» نوشته بورلی کلی‌بری با ترجمه پروین علی‌پور که برنده مدال طلای نیوبری ۱۹۸۴ شده و جایزه‌های دیگری همچون جایزه انجمن کتابداران آمریکا، جایزه کریستوفر و جایزه کتاب کودک ماساچوست را به خود اختصاص داده در ۱۱۰ صفحه، تومان انتشار یافته است. یادداشت پشت جلد کتاب: «پدر و مادر لی از هم جدا شده‌اند و او در مدرسه جدید هیچ دوستی ندارد. بدتر از همه اینکه هر روز کسی خوشمزه‌تر تین خوراکی ظرف ناهارش را کش می‌رود! وقتی معلم از بچه‌ها می‌خواهد به نویسنده مورد علاقه‌شان نامه بنویسند، او به آقای هنشاو نامه می‌نویسد و آقای هنشاو جواب نامه‌اش را می‌دهد! اما لی نمی‌داند که آقای هنشاو نویسنده‌ای معمولی نیست.»

«سرگذشت پزشکی در ایران» نوشته یاسر مالی و احسان رضایی از مجموعه فرهنگ و تمدن ایرانی با بخش‌هایی همچون: پیشگامان پزشکی ایرانی، پزشکی زرتشتی، ظهور جندی‌شاپور، ورود اسلام، عصر ترجمه، عصر تألیف، رازی و ابن سینا، حمله مغول، پزشکی صفوی، ورود طب جدید و پزشکی معاصر همراه است. یادداشت پشت جلد کتاب: «از زمانی که انسان بوده، بیماری هم بوده و تلاش برای درک و درمان آن بنابراین پزشکی را می‌توان قدیمی‌ترین دانش تاریخ دانست. «سرگذشت پزشکی در ایران» از مجموعه فرهنگ و تمدن ایرانی است که می‌کوشد با نثری روان و تصویرهایی گویا با عموم خوانندگان ارتباط برقرار کند.»

○○○

«سی و شش وضعیت نمایشی» به چاپ ششم

رسانید

چاپ ششم کتاب «سی و شش وضعیت نمایشی» تألیف ژرژ پولتی با ترجمه سیدجمال آل احمد و عباس بیاتی از سوی انتشارات سروش وارد بازار نشر شد. به گزارش ایبنا به نقل از روابط عمومی انتشارات سروش، کتاب حاضر ترجمه یکی از منابع مهم در زمینه ادبیات دراماتیک است. یکی از نکات قابل توجه کتاب این است که نویسنده این اثر نمایشی ادعا دارد که همه رخداد‌های عاطفی در سی‌وشش وضعیت مختلف تعریف شده است و رخدادی خارج از این سی و شش وضعیت وجود ندارد. شرایط عاطفی مختلفی مثل بلا، لابه، عشق، تعقیب، جنون، ایثار در راه آرمان، همه چیز فدای هوس، جنایت عشقی، عشق به دشمن، جاه طلبی، حسادت بیجا، قضاوت اشتباه، پشیمانی و بازیابی گم‌شده از این دست هستند.

نویسنده هر وضعیت را تعریف کرده و در ذیل هر وضعیت، عوامل شکل دهنده آن وضعیت آمده است و نمونه‌هایی از آن وضعیت در داستان‌های کلاسیک نیز ذکر شده است. همین‌طور هر وضعیت به بخش‌های فرعی تقسیم شده است. این وضعیت‌ها برای نویسندگان رمان، نمایشنامه و داستان کوتاه سه‌کوی پررشی است تا بتوانند درون‌مایه داستان خود را بیافرینند. نویسنده کتاب در بخشی از مقدمه خود تلاش‌هایی را که پیش از او در دسته بندی وضعیت‌های نمایشی صورت گرفته یادآور می‌شود و ظفرمندانه‌ترین این تلاش‌ها را متعلق به ژرار دو نروال می‌داند که به «قانون سی و شش وضعیت نمایشی» وی نزدیک شده و بیست و چهار کنش نمایشی را پیدا کرده است.